

— Удары тутуу бастакы сыйларыгар идеологический үзү суюх буюу охтаах дээш ойдебул башынан, национализмни кытта. Үзү билээрдик мөлтөтүлүгбүү. Ол оразыи общественность болгон

Пъон
олорор
сиринэн

ТҮӨЛБЭЛЭРИНЭН ТҮМЭЭР

сергүтөрөгө этии киллэр биттээр. «Зона», «начальник» дизэн гыллары хааныны санатар дин «тузбо» кизи аситшаб начальниктеги «салайааччы», агитацандар начальниктарын «старийзеччиэдэр» динэ паттыыргаса субалас-шиинит. Окон Болтоюн из-нилиизмэр 5 түүлбэй баар буулбута. Токсузинуса дээрээ улс баялан торум-нааммыга түэлбэрэгээ төмөржийн эхийн түүхийн турш

— Үлээтигээр хийнхи
сүрүн хайхалары туту

— Республика барын суен
рекиет ылла. Төрт Со-
кууммут Бигергизин, грам-
данство туунан Союзин
таңдаста. Ити барын саха
поруота барырын суюн-
тар үкшеммитин, байтак-
томук байырынын билди-
нар, ора жетәр көм-
калбидин туунан этар.
Манызда оскокорек саха

ый Бары Сана дымлаафы бал-маскарадка бозмакан, оствуоруя ге-
ройдарынан маскарад оностуммуттара. Сорох
түүлбазар тыллаах-астөөх
бүтүн иисценовладыры
туруортабылтыра. Субу
соторутваацыт «Саха та-
наңа» дин бичвары ыбыт-
тыбыт. Түүлбазар бары
кыттынчалар. Учтар оно
бүстөрүр быстыкката то-
рилиниэ, дин жиисир
Александра Егорова.

Батэг түүлбэртэй бийр

Болгондо түөлбөнэй
шалласынгын атын шир-
эргэ холстохко, бийр
түчнэ ордуктаах. Ол
нин дьоно-саргэтэ урут
труккүттэн үзбэх, иорго-
арга кахтообо, угус элбэх
шалландаах дьоннордомоюу
чуллар. Болгондо изнили.
Он хомуустуттарын то-
унусуттарын, чабырдах
чуттарын ансамбллара,
угус чарбахтаахтара оро-

жирдахинэ, хайзан да хоног эр бараш дэлхийн будалбын. Ол сүрүүлжэх штаах, овог юутуулзах дээрээ корига иштгэгэн чөнчилжүүлж сухь». — дипл. Альбер Гаврильевна.

сырьтгын. Голдор таар дээхийн дин санызыбыи Учүтэй кунаадан барьта дээрээ кэрээнтэй сибистээх юул олоо доруудай, түгүлаах буоларыгар тууцсан улзни тэрнийжинт. Оноо социальный замес-

—Иншаки күтүгөр түү
учуултуур, хайдах ула
дир былганнанахыт? —
дизи ынытылбар Алекс
сандра Еворо ч.а. бу күр
дун хоруйдаат.

— Бү улээз депутатта нийн балжэтээндээ ба-
ры күүсээ гардьсатайхыт лэмийнший буолуун сөл.

Дылн алорор сирийээ ула-
туунан калсэтэхээ шин-
ийн.

Бөхүэдэгн түпсаран
онгоруу, иэтэх ханааны-
тыбанд сайншиарын кур-
дук бопшуруустар, билээ
туяар, итутуутг хайлла-

Сельской Собрания председателя А. Е. Колесова квазизонгтар берүү ныраны збэн эттөххэ, Субуюуский аатынан союз табадарыстыба буолан регистрацияланна, бу чүнээрэг тарээнин тийх доукомуунутар илин баттана. Ол кинизлэх ардамтардам ыспакка, еессо ныбыгыллык түмүөрэ, энтилийж байдал тус уратылаах, сирэйдэх буоларыгар кинн одохтоохтора эдэарднин-эмзинини буза бары кылааттарын мэлдэрийнхээрээ дээн зэрэйдэй багасгана.

М. СИДОРОВА

атылтылдарыгар кылах бәриллиэ эт.

Саха оскуолатын саягардан сайыннарын жөргөр (концепцияттар) сыйынчынан этэр буоллахса, онтот туорадын сибиккит биллибэт. Саха ыйдарызын бары дыңаллар мытыллан иштэллэр. Национальной культуры киңиз буодуохтаах саха балабанын учууталлар күүстэрнииз аны сыйын тутуллан бүтүхтээх. Оттон оюону иштингэ аналаах тереппүттэр кулүүптара амзىн үзүлүллэр. Оскуола ити кулүүптар ненгэ төрөлүктөрдүн сибистер.

Директор Дмитрий Степанович: «Кыра бенчүлэхкээз азыяац болоо оскуулаң калтэйдни бинр хайысхан даршгээтэн үөртөр оскууланы эбэтэр гимназийны албан узлэлтэр көдүүна кыра болуу. Энэи ыраах таш сирин овото дьобурун таба тайланан сыйдарыгар жалынк университетийн оскууланы алар сеп», — динең бигэ саналдаас.

Бу ураты сана савалаңын авторын А. К. Матвеев санаатын күттә билінинәрбеттәхниэ суруйум тутал буолсуз. Кини манышқ кәпсисир: «Кыласе уерзинәчилдерин мии үс белөххе араарабын: үерзі ылдамты, орто бағытылаах уопна атынгта (үерхкә буолбат) дьюбүрдаах дизән. Билинниң үерзән үксе теоретический. Үерзин системата сымына: Россия үерзин программаты саха оғотун сайдытылгар сеп тубәспәт. Билинниң да программа ныччаабынса туарар. Хозобур, математикада 6 часас этә, бидигин эмис очто. Итенинкі академической предметтәр чаастарын көбүрөтсан күн иниис аяктырыгар онно လျှော်ပြောစာ

сийнъар, охсунар. Отто дьодурун таба сийншар-дахха, кини оно-жамна умьнана сылдыса суюда...»

АНДРЕЙ МАТВЕЕВ: „ОГО БАГАРАН ТУРАН ҮӨРЭНЭ КЭЛИЭХТЭЭХ“

Сана сыл үүнчөн ийнхэн «Сага олох» ханыакна Саха Республиктам үтүөлэх учуутала Я. Г. Павлов «Ир-хоро көпсөншөкмө» дизи нылгас балыктээний тахсыбыта. Кини ондо юбилейды балыктээнийг ия Соловьев орто оскуолатыгар национальный орто оскуула концепцията олоххо иилгэрлэлэрэ ностубэтэ дизи түмүк оготор, ытык-мааны кырдьцаас учуутал урунку спэрэй, итира оскуолалартан билимент кыз оскуолатын араарын көрбөтөө хомолтодоох. Кызайын көрбөтөө буудоо дизи көрэгэй Яков Гаврильевич юбилей буулду уонча кун ийнхэн тийзэн оскуула үзүүлнгэр-хамнаныгтар тэгигэ орооспүт зэ. Кини одус авапыттарын ийни эмис хомурбаар. Ытык таан-маанылаан, азаан-минзэн кырдаацастарга эро астаах-үелээх оствуул гардыллыбыт. Яков Гаврильевич одус астылан, маҳтанаан-байыбыдаан барбыт үнү... Онтог суругтуун атыннын «махтани» солоньевтары союшупут. Я. Г. Павлов Соловьев орто оскуолатын учууталдарын үрге ураты садамааныннын таба «неренжек», юбилей бинр шөнэтинэн смына бина сатыра олоо суюдар штэфийдим — Ялдаанын салызын көрөн-истэн барсан.

Основула 140 төрөлжүүчилээх. Недмоллентин 28 учууталтан турар. Манна «минь кырдааснын, эн эдэргин» дээр хайдыны суюх эзэрн, оскууда салалтыгар эрчимийн эдэрийн дээр сыйншарыллан улални сийдьялларын балиэтээбэл булуухха сатамат. Вары нарнат олохтоохтор. Онон идр «уста сыйдьынта» мөнүктаабагт. Арай омуу тыльтар (английский) молтойчурдэр олохтоохортон онно ним да изд-ынгатах, төрэн да сыйдьар иши суюх. Дариитэн пенсияда тахсыбыт И.Е. Савинны хөрдөөн агуулан утадашиттээрээ З сүл буулбут. Николай Егорович биймэлти уорах дымын түүгүстээз да.

Билларын курдук. Соловьев орто оскуолата застый сый балаңан ыйыгар оробуюк шансар эксперимент ызытылар сиризэн бизэргатиллэн турар. Оскуола дынычан уртты суомлаих-шистех хайысданы тутуван үзлээбита иккис сыла. Туохтан манини санааца туриншүлэр? Урут төвө да «үрээнээгч» дээр бидинчи-корууну хаалсан кэбиñэр ийнт буолбатах, уматан, саңан бизэрөр кулунун уот» дээр биргэн этий анынан үзэхамнаас бардар, обэлору бийр тэнгийн көрөн, бигир халышынхаа ялан хъяалтынан үрэтийн барон ислэйтэ. Буттуүн үрэхтээний система ошигкүй энд «Гуманитай» общество ошигуу пр-

туоххунүй» — үтүү буоллун, менү буоллун — барыларын биир хаалахха. Ити «система» билгитин да тынынаах. Ол эрээри нөгүүллүк, айымнылаахтын узалингэ айсан-зартыга абыдьына.

Соловьев оскуолат, омос көрүүгэ, атыштартаң тух да уратыла суюх курдук көрээ, үтүөлүк убыйбар, бинир дойндулаахтары, кырдаадастары, үзү дыонун ыттыктыр буоларга уеритэр-бийлдер стендээдээ қазаистай системә аныңды үйнен сарынан ком-

● Саха орсуколатын салбардан сайыншары

пьютерный кыллас. Ити эрээр ив-ицэвэр эндрэн билистэххэ, уратын элбэх. Манна уорхүү күнү иккүү анзы хайтыйлан, одолор күн бастаки тигарыгар 9 чаастан 12 чаас 30 минутадээ дээрээ олж агаа, 4 урууц устата булгуччудаах уерхтэйн програмжтын дэврэгтансаллар. Программа оног сийнхиллон ишрээр. Арай улз уонна физкультура чаастара күн иккис аягарыгар ийноруулбуттар. Ити предметтэргээ сывна турарынан урзинээччи бишр эмэ спортивнай секциин уонна улзээ сывнынваах нурууцтарга илсэх, зөв астаанынгтар, мастан кынан очорууга о. д. я. талан ылан хайсан да сылдьваахтах зөйт. Күн иккис аягарыгар 20-тэг түнүү куруукоотар спортивнай секциинтар, сурун предметтэргээ дэвшигтэн уоротэр физкультурынтар үзүүлийлээр. Ити барын талан калынса борилдлээр одоо ымаарин корен хасна сэлдьара хийчнэхтамжат Бидгийн итгэвчээр, Олон

Баекиттээх, чүүгэй санаа (идея) ачилжин, эхийн залынадаммас түйнүүр тийнээжээ. Од нийн да буулгаас орчуулахаа директора Д. С. Надлов: «Кингитэн чутас, үеэсэх олбород дөвсээ хийж тардсан ынъяахтара».—дэлан сэрэхдийнэр Оюун Энхбаягаар урсац болинийннэрээр түншэбнэ. Ихийнээтийн доо тазан ылан, дарингүйн үерэтээр предметийнэр улахан обийн тоо уурдуулжин. Оюунаа хас бишрдийн үзүүлэхэд түүхийн психологияческой матрицээ ойттуулдуктаах тухайдаа дэлхүүрдаажаа чинийнфэлээ чадаандынхтаахаа. Хас бишрдийн учуутал эмзэх харах дэлгүүр саналын. Оюун корен цим ханины курдуулгуудаа бирихжүүдээ штормындар, Эншил үерэтээр-производствийн мастеръяжийн аяар багаслахтар. Оюун энэж 7 удаан зорилжээ гэж ишигэв. Оюун голын эхийн түүхийн эхийн

КУРЭХТЭННИЛЭРГЭ ЫНЫРАБЫТ

Олуниу 5—7 куннорыг
гер обо спортивной осно-
ватын таас спортивной
саалатыгар оюунан ытыс, а
республика бийрдилээ
бастыр нийн эр дөн-
хорго уонна дъяхталлары
кынныгын чөмийнэт ын-
тыллар.

Курхтэнийнэр сарсыар-
да 10 чаастан сабаланы-
дар.

Олуниу 5—7 куннорыг
оройонуу инициант-
ынни ики ардыларыгар
чөлөө болга эр дөннөр
уонна дъяхталларга хэ-
лаанданан бастыр нийн
курхтанийн ынтыллар.

Курхтэнийнэр эр дөн-
хорго бастын бөлххө Ды-
быыла бөхүүлгэр, ишик
бөлххө «Агропромстрой»
МПМК-тын спортивной
саалатыгар, дъяхталлары
бастынга А. К. Софронов
ишинан спортивной са-
лара, ишик Хатынгэз
мынтыллар.

Олуниу 5 мунуттар иу-
рхтэнийнэр 3 чаастан
олуниу 6—7 куннорыг
сарсыарда 9 чаастан са-
баланыллар.

Россия ёс төгүллээх
чөмийн Д. П. Кладкина
бирийнгэр олуниу, 0—7
куннорыгэр ишучча дуобы
тыгар дъяхталларга орой-
онуу аярас чөмийнага
мынтыллар. Курхтэнийнэр
сарсыарда 10 чаастан
А. К. Софронов аяланын
спортивной салада буюу-
хуултара.

Физкультура уонна
спорт отдела, «Уржай»
ФСО оройонууды
сабжла спорт коруг-
нини федерациллар.

ҮЛЭЭР КЭЛИНГ!

Оройонуудын ишик би-
льшина сувал комо шоф-
арьгар (3 ишик), охра-
нижа, автобоксал, би-
льхтоох чөлөөлчийн, яч-
чегарга заадынбар.
Телефоннарыт: 21-167,
21-312, 21-737.

Балында
администрацията.

БИЛЛЭРИИЛЭР

Олуниу 20—21 куннорыг
Мугудайдаацы «Са-
наж» табаарыстыба рэ-
публикиса биллээрээх чөл-
хтерапевтийн, нарноголын
Софронов Дмитрий Ди-
нитийннын хытта нерсүнүү-
гү тарнийр. Алкоголизи-
тийн эмтийнхөтөн байд-
лахтар наинь, телефон
нэрийн биллээрээр: +
998 27-656, 27-630.

Табаарыстыба (Мугудай-
даа) кухонный гарнитур-
дары аттылын, ахсаны,
хачахтаах, оног тиэт-
гэргитигэр.

«Саңаж» табаарыстыба.

х х х

«Хотун Далбар» кулууи
хие субуга ахсаны сар-
смарда 10 чаастан одоо
ынччаабыт эзээр блох
Геппакк халларыт га-
гетарын аттыгын хыт-
тастайлахтарын бацаар
ицэлэри «Чарал» кулуу-
и дъаарбанчнаа ынтырал.

Кирилтэд төлбүрийн
«Хотун Далбар» кулууи
сүбэта.

Редактор П. И. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла
Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор—
21-332, отделы—21-265, общий—21-505.

ВИЛСИН: САНА СОКУОН

БОЛБОМОТ—СЭРИИ КЫТТЫЛАХТАРЫГАР

Ааспыт сүл ахсынчы
25 күнүүтер Саха Республика-
нын Президент М. Е. Николаев ич-
лаах ыйысса таасыбытаа. Онко Аса
дойдуу комүнүүр сары
кыттылахтарын социаль-
ной комүнүүлээр тупу-
гар, кинилэр ишүүбэл
үүчүүлээр уччоттави уон-
на съана ыараабытын
эбийн чөгчтүүлээр олох
туулур туунан этилээр.
Сүннүүн, урут Россия
Федерация сокуону
ишик олохтолмоут чөгчтүү-
лээр бигэрээр Чуолалы
сары кыттылахтары
Саха Республикийн бюджет-
чи сүүттарын таалык
бийрдэл республика ишүүг
самт, эрүү транспорда-
рынан уонна куорытга
ишик ардыларыгар автомашинан
сыйлдынга (кало-бара) боско аянназ-
ынвара көрүллэр. Онуу
тээв оттук маска, ууга,
дизен сыйлтыныга, газ-
ка, канализация, элек-
тронэргия, телефонуу
киллээрээр таасын аз-
ицентийн толебүүрүүгээ
бэлэрийннанах чөгчтүү-
лээр туулаллар. Оттэй
Аса дойдуу комүнүүр

сарын набодинтээрнэр,
олбут буюуннаа огдоох-
лорутар ишик ахтыл-
лар чөгчтүүлээр 100 бы
түүнч туттуулладаа
эзэлшил чухалаа, боско
туулаллар. Онуу тээв ишик
алын олостоох усулго-
бугава сөн тубанийн, с-
ре кыттылахтарын социаль-
ной комүнүүлээр тупу-
гар, кинилэр ишүүбэл
үүчүүлээр уччоттави уон-
на съана ыараабытын
эбийн чөгчтүүлээр олох
туулур туунан этилээр.
Сүннүүн, урут Россия
Федерация сокуону
ишик олохтолмоут чөгчтүү-
лээр бигэрээр Чуолалы
сары кыттылахтары
Саха Республикийн бюджет-
чи сүүттарын таалык
бийрдэл республика ишүүг
самт, эрүү транспорда-
рынан уонна куорытга
ишик ардыларыгар автомашинан
сыйлдынга (кало-бара) боско аянназ-
ынвара көрүллэр. Онуу
тээв оттук маска, ууга,
дизен сыйлтыныга, газ-
ка, канализация, элек-
тронэргия, телефонуу
киллээрээр таасын аз-
ицентийн толебүүрүүгээ
бэлэрийннанах чөгчтүү-
лээр туулаллар. Оттэй
Аса дойдуу комүнүүр

истох маадыннаахын
сабызынаа. Оттон ынчын
оройоннаарыттыгар уонна
зүйрээ сарын иштээ-
лэхтарыгар болбомто эз-
лэхчүүлчүүлэх.

Билигийн оройончы
Аяа дойдууну комүнүүр сарын
кыттылахтараа бу-
татын айнайтэйлээр. Онуу
бары билэ-нэрэе сэлдэбэлтэй.
Одь урдүүн ишик ахсан
ишик дынгээ оройонуун
бийрээ төрөлбөрт Ветеран-
пар сабжаттарын ортуул-
туроосуу суюх буолбат-
тах. Аяа ишик сыйнай
Кынайын 50 сильди ту-
гын, оноо бэлэннинийн да
бэлэ-ээс сааланын эрээ.
Ишик сибээстээн ол-
бутуу баяракхан камтад
оройон, ишилжүүлээр ды-
нгэлэлдээр таалалтадаа
кыттылахтарын с-
хоруулж таалалтадаа
туслаадаа таалалтадаа
байдалын эзэлшилэх
туулалларын ылалд-
ларыгар эзэлшилэх.

Е. МАКАРОВ,
ветеранин оройончы
ишик сабжаттарын
президиумун чилинин,
РФ үүчүүлэх юрина.

САЙЫЛЫНПЫТ, АЛААСПЫТ ТЭНГЭ...

Уулуссаларга— санаж ааттары

Аяа дойдууну комүнүүр
Уллуу сарын иштээлэх-
тарын ааттарын чөгчтүү-
лээр бэйм бадаа санаал-
даах эдийн. Онон салайт-
аран Хайхасын ишил чөг-
чтэе салдаммын олох
тоох. Сабжат председате-
лин Р. Р. Иванову иер-
сон: «Бийр дойдуулалхыт
Кынайын буолоо 20 хонук
хаалын дээр сарын уо-
туун аяннан салдамын хор-
сунин охусуслуу. Кини
25 салынгар дээрээ кол-
хозын дөнүүм сэргэм туна-
дийн харса суюх улзээб-
ти. Бугаңтийн «Түмсүү»
колхозаа председателлийн
олорон сарын ылгырыл-
лан барбыт.

Саторуутаа Н. С. Жирков уулуссалары са-
найын латтыхха дин сур-
айтуултуун олус ылымын.
Атны да ишилжүүлэх
Сабжаттарын председателль-
ээрийн санаалалхтараа
буолоо дин эзэнбин.

И. П. Марков Москва

ишик санаалалхтараа
буолоо дин эзэнбин.

МАХТАНАБЫТ

Тохсунчынч бийнгүй дээ-
жүрээн улахан сүхмалдаах
хөхчүү сүүтээсийнээс

С. Николаевын, оо-
бийнчилгээ «Санаж»

хөхчүү сүүтээсийнээс

бийрээгээс. Айнамын, ма-

териалын чөгчтүүлэх

хөхчүү сүүтээсийнээс

бийрээгээс. Айнамын, ма-

териалын